

Jämställdhetslagen

– För att uppnå jämställdhet och förebygga diskriminering

I jämställdhetslagen förbjuds diskriminering på grund av kön, könsidentitet och könsuttryck. I lagen föreskrivs också om skyldigheter att främja jämställdhet. Lagen tillämpas i regel i all samhällelig verksamhet och inom alla livsområden. Den fullständiga rubriken på jämställdhetslagen är lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män (609/1986). Bestämmelser om främjande av likabehandling och om diskriminering på andra grunder än kön finns i diskrimineringslagen (1325/2014).

Diskriminering förbjuden

I jämställdhetslagen definieras och förbjuds diskriminering på grund av kön. Diskriminering på grund av kön är till exempel

- att kvinnor och män försätts i olika ställning på grund av kön
- diskriminering som beror på graviditet, förlossning, föräldraskap eller familjeansvar
- diskriminering på grund av könsidentitet eller könsuttryck
- sexuella trakasserier och trakasserier på grund av kön.

Jämställdhetslagen tillämpas i regel inom alla livsområden.

Skolor och arbetsplatser är skyldiga att ingripa mot sexuella trakasserier.

Var och en har rätt att leva som det kön man själv upplever sig tillhöra.

Diskriminering på grund av graviditet är en betydande form av diskriminering i det finska arbetslivet.

Diskriminering kan förekomma t.ex. vid rekrytering, lönesättning eller prissättning av tjänster. Det är också diskriminering enligt jämställdhetslagen om t.ex. ett anställningsförhållande för viss tid inte förlängs på grund av arbetstagarens graviditet eller familjeledighet. Arbetsgivare, läroanstalter, intresseorganisationer och tillhandahållare av varor eller tjänster är skyldiga att betala gottgörelse för diskriminering till den som kränkts. Gottgörelse yrkas i tingsrätten.

Främjande av jämställdhet

Myndigheter, arbetsgivare och utbildningsanordnare ska främja jämställdhet och förebygga diskriminering på grund av könsidentitet eller könsuttryck. Jämställdhetslagen innehåller följande viktiga verktyg för att främja jämställdhet:

- **Jämställdhetsplan för arbetsplatser.** En arbetsplats jämställdhetsplan ska innehålla en redogörelse för jämställdhetsläget på arbetsplatsen, åtgärder som behövs och en utvärdering av resultaten av arbetsplatsens tidigare jämställdhetsplan. För planen ska det göras en lönekartläggning, och vid behov ska det vidtas åtgärder för att uppnå jämställda löner. En jämställdhetsplan ska utarbetas, om arbetsgivaren har minst 30 anställda.
- **Jämställdhetsplan för läroanstalter.** En läroanstalts jämställdhetsplan ska innehålla en redogörelse för jämställdhetsläget vid läroanstalten, åtgärder som behövs och en utvärdering av resultaten av läroanstaltens tidigare jämställdhetsplan. Särskilt avseende ska fästas vid bland annat antagningen av studerande, skillnader i inlämning och trakasserier.
- **Kvoter.** Enligt jämställdhetslagen ska andelen kvinnor respektive män i statliga och kommunala organ vara minst 40 procent, om inte särskilda skäl talar för något annat. Kvoterna gäller inte folkvalda organ.

Jämställdhetsombudsmannen övervakar och ger råd

Jämställdhetsombudsmannen övervakar att jämställdhetslagen följs. Jämställdhetsombudsmannen ger också anvisningar och råd i frågor som gäller jämställdhet. Jämställdhetsombudsmannen kan föra ett ärende vidare till diskriminerings- och jämställdhetsnämnden. Nämnden kan vid vite förbjuda ett diskriminerande förfarande och förelägga utbildningsanordnare eller arbetsgivare att göra upp en jämställdhetsplan inom utsatt tid.

MISSTÄNKER DU DISKRIMINERING?

Av jämställdhetsombudsmannen kan du få råd och anvisningar, om du misstänker att du har diskriminerats på grund av kön, könsidentitet eller könsuttryck. Jämställdhetsombudsmannens rådgivning är avgiftsfri och konfidentiell. Du kan också ta kontakt anonymt. Varje fall är individuellt och du får råd för just din situation. Ditt ärende stannar mellan dig och rådgivaren.

- Juridisk rådgivning:
0295 666 842
(mån–tors 9–11 och 13–15,
fre 9–11)
- Du kan också ta kontakt skriftligen på adressen
www.tasa-arvo.fi/web/sv

SE ÄVEN

Broschyren Jämställdhetslagen 2015 på adressen

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Social- och hälsovårdsministeriets jämställdhetsenhet

ansvarar för utvecklingen av jämställdhetslagstiftningen och beredningen och samordningen av regeringens jämställdhetspolitik.

www.stm.fi/sv/jamstalldhet
tasy@stm.fi